

DOĞA VE ÇEVRE

Doğayla Baş Başa

Yakın çevremizde bitkiler, hayvanlar, taş, toprak ve su gibi birçok doğal varlık görebiliriz. Doğayı tanımak için dikkatli gözlem yaparız.

Gözlem yaparken:

- Neyi öğrenmek istediğimizi belirleriz.
- Gördüklerimizi kısa notlarla, resim çizerek veya öğretmenimizin rehberliğinde fotoğrafla kaydedebiliriz.
- Topladığımız bilgileri canlı ve cansız varlıklar gibi uygun gruplara ayırabiliriz.

Örnek: Parkta gördüğümüz ağaç ve kuşları canlı; taş ve toprağı cansız varlıklar grubuna ayırabiliriz.

Doğayı gözlemlerken bitkilere ve hayvanlara zarar vermez, çevremize duyarlı davranırız.

Gökyüzünde Neler Var?

Güneş, Dünya ve Ay gök cisimleridir. Dünya üzerinde yaşadığımız gök cismidir; Güneş'i çoğunlukla gündüz, Ay'ı ise çoğunlukla gece gökyüzünde gözlemleriz.

Modellerini karşılaştırdığımızda:

- Güneş, Dünya ve Ay'ın yuvarlak bir görünüme sahip olduğunu fark ederiz.

- Büyüklükleri aynı değildir.

- Güneş Dünya'dan, Dünya da Ay'dan daha büyüktür.

Örnek: Üç farklı büyüklükte top kullanarak Güneş, Dünya ve Ay'ın büyüklüklerini model üzerinde karşılaştırabiliriz.

Gök cisimlerini incelerken modelin gerçeğin küçültülmüş bir gösterimi olduğunu unutmadan benzer ve farklı yönleri karşılaştırırız.

Afetleri Tanıyalım

Afetler insanları, diğer canlıları ve çevreyi etkileyebilir.

Çevremizde karşılaşılabilecek bazı afet türlerini doğru adlarıyla tanımamız önemlidir.

- Depremde yer sarsılır.

- Selde fazla su çevreyi kaplayabilir.

- Yangında ateş hızla yayılabilir.

- Heyelanda toprak ve kaya kütlesi kayabilir.

- Çığda büyük bir kar kütlesi yamaçtan aşağı hareket edebilir.

Örnek: Yoğun yağıştan sonra suyun yolları ve evlerin çevresini kaplaması sel afetine örnektir.

Bir afet durumunda yetiřkinlerin ve yetkililerin
yönlendirmelerini dikkate alırız.

Atma, Geri Dönüřtür

Kullanılmış kâğıt, plastik, cam, metal ve pil gibi bazı atıklar geri
dönüştürülebilir. Bu atıkları uygun şekilde ayırmak geri
dönüşüm sürecini kolaylaştırır.

Örnekler:

- Eski defter ve karton → kâğıt.
- Pet řiře ve plastik kap → plastik.
- řiře ve kavanoz → cam.
- Konserve kutusu → metal.
- Kullanılmış pil → pil toplama kutusu.

Kutuların üzerindeki iřaret ve etiketlere bakarak doğru kutuyu
seçeriz. Geri dönüşüm atık miktarını azaltmaya ve kaynakları
verimli kullanmaya katkı sađlar.